

PAPP LAJOS

VIETNAM

(Részletek egy ciklusból)

*Az átlag-amerikai egy
Átlagos-Amerikába
tart otthon atlaszt s tudja azt hogy
melyek a Nagy-Szunda Szigetek
Filmen a trópust is látta*

*Az átlag-jenki sokfelé járt
Északon épp úgy mint délen
S tud mindenről egy történetet:
vidámak s fület csiklandozón
csekélyke bennük a szemérem*

*Am ez utóbbi hónapokban
mister Smith feltűnően csendes
hogyha Vietnam nevét hallja
és nincs story — csak hallgatás van
Smith asszony ragaszkodik ehhez*

*Támadtak új prédikátorok
jelenést látók és tudók
S a tözsde jelenései közt
mind több a baljós és riasztó
képlet — Ez szintén köztudott*

*Pár kócos örült gitárt penget
és zeng a dal zeng a zsoltár:
„Ó Elnök Úr! Mister President!
a katonákat hozzák haza!
Vietnamból elégünk volt már!”*

*S az átlag-amerikai egy
Átlagos-Amerikába
történeteket mindenről tud
Persze most nem mind mulatságos
A mosolynak fölment az ára*

*

A DOHÁNYZÁST
KÉRETIK ABBAHAGYNI!
SZÍVESKEDJENEK BEKAPCSOLNI
A BIZTOSÍTÓ ÖVEKET!

Hisz alattunk lám
felszakadoztak a felhők
A fehér pára-ernyőt
áttöri izzón záporozva
a verőfény mely felfokozza
ott lenn a tiszta színeket
Mert alattunk ám
ilyen az egzotikus-csodás
szegfűviráglehelletzuhatagos
meséket termő
kelet

CUKORKÁT
PARANCSOLNAK?

S a tenger
Lenn ring a tenger
Lenn erdők lombja integet
Távolabb egy város?
Arany és fehér kupolák
építőköcka-házak
és világos
négyzögei a terek
Á terek?

De hisz a tenger
habjai piros-véresek!
S honnan e bíbor-ragyogás?!
De hisz égnek körül az erdők
S a város!
A város távolabb
üszkös-torz körengeteg!

KÖSZÖNTI ÖNÖKET
VIETNAM

... repülök zümmögnek
és a föld remeg
s dörögve alázúdul
vad fémdarázs-sereg
Jaj a tenger
kék vize felforr
Jaj a folyó
a folyó füstölögni kezd
Közelebbről
az az imbolygó fáklya
eleven ember-máglya
üvöltve bögve hentereg
Mellette két
halott gyerek

ORSZÁGUNKBAN
ÉREZZÉK MAGUKAT OTTHON!

Gőzzé hevült a rizsföldek vize
Jaj ezt nem látni nem lehet!
Sírnak az égett rizs-szemek
széttiport kalászkok zokognak
a karcsú pálmafák virága
fonnyadt-feketén alápereg
s a bambuszházak térdreesnek
a perzselt fűbe lezuhannak
és aztán sötétlő helyükön
véres tejüket elcsordítva
rínak riadt-kis tehenek

Jaj aki él hová mehet?!
Az ős-bozótba rejtekezzék?
Az óvó lombot levelet
összeégették a magasból
szétpermetezett vegyszerek
Odút vájjon? Onnan kiássák
vagy a mérgegáz fojtja meg

S a sírok? Gennyedő sebek
A sírok: — járvány szomjúság éhség
Sírok: — bemocskolt női szépség

Jaj azok a széttört szemek!
A sírok mögött a katonák
megállnak szétvetett lábbal
míg a fákon pár úgynevezett
vietkong kékké dermedt testét
a szél szelíden játszadozva
cirógatja majd meglendíti

E tánc is látványos módfelett!

PARANCSOL MÉG VALAKI
CUKORKÁT?

Mert alattunk ám
ilyen az egzotikus-csodás
szegfűviráglehelletzuhatagos
meséket termő
kelet

*

Az író mint egykori hőse
a régvolt kalózkapitány
egy merészet és nagyot gondolt
s elindult kalandok után

Néhány szerződést kötött persze
gyorsan az indulás előtt
riportokra útinaplóra
és novellákra legelőbb

A reptéren adott interjút
Elmondta — hová megy s miért
s ez hazafias kötelesség
Csak azt nem mondta: mennyiért

És jöttek a tudósítások
arról: játék csak ami van
hol bújócska hol kergetőzés
a dzsungel zegzugaiban

Hogy a jenki katona erre
civilizátor voltaképp
Végső szükségben gyilkol csupán
mert engedetlen itt a nép

És jöttek a riportok arról
milyen szépek az éjszakák
ha egy-egy falu kigyúl rőten
s tűzvész izzik a lombon át

A novella is megérkezett
A trópus benne trópusi
a bennszülött mind állat nyilván
s az alapeszme malthusi

A háború mint szelektáló
gépezet — pompás masina!
Aki megmarad azé minden
s ebből nem lehet galiba!

Az író ír s a katonáknak
a mocsarak közt menni kell
Minden oké! — A bankszámlán is
megnőtt az „írói hitel”

Néhány „mickey” cincoghat ugyan
Cincogni bárkinek lehet
A katonák messzire vannak
s egészen ők sem emberek

*

My God! Az ég és a vizek
Uram! A föld és a fák
A tehetetlen füvek Uram!
Uram! A védtelen állatok

nem ismernek bocsánatot...